

„DALMATINSKI HRVAT“ izlazi svake subote.
Godišnja predplata Din 90 — Polugodišnje
Din 48 — Tromjesečno Din 24 — Za Ame-
riku godišnja dva dolara.

OGLAS PRAMA CJENIKU.

Račun kod Pošt. Ček. Ureda, Zagreb, br. 38.004

Privremeni telefon
prako dana br. 38 — prako noći br. 23
(interurban)

DALMATINSKI HRVAT

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE.

God. III.

ŠIBENIK, 15. OŽUJKA 1924.

Br. 58.

Povodom drugog Mac Donaldovog pisma Poincareu.

II.

U prvome dijelu članka obećamo u današnjem broju iscrpljivije progovoriti o razlozima, koji Englesku sile na njezin stav protiv Francuske.

Iznesimo neke značajnije momente iz Francuske nutarnje gospodarske i vanjske njezine imperijalističke politike. Tome treba dodati, da je danas Francuska, što se tiče građanskih prava i sloboda, najreakcionarnija među velikim državama. Ona je danas majka najcrnije reakcije, kao što u prošlosti bijaše majka svih slobodarskih pokreta. Uz par drugih balkanskih zemalja i uz Madjarsku, istini na čast treba priznati, da ju je u reakciji nadmašila još samo naša zemlja. Pomislite samo, sa koliko ponosa možemo da kličemo: Nadmašili smo Francusku! Da ovo čuje koji skromni skandinavski građanin, pomislio bi, kad se već toliko ponosimo, da smo je nadmašili u — civilizaciji i kulturi!

Protivnost Francuskoj je Engleska. Zemlja, gdje ni konservativnoj stranci, koja je i po svome imenu reakcionarna, nikad nije palo na um da dira u građanske slobode svojih sugrađjana.

Ako apstrahiramo Rusiju, koja je za evropsku javnost nova, još nepoznata zemlja, u kojoj se stvara novi red, ako, dakle, apstrahiramo nju, te se povedemo za političkim pojmovima stare Evrope, i kod toga uočimo, da se i radnička vlada u Engleskoj rukovodi principima građanske demokracije, uvidjet ćemo, da je Engleska, i pored svojeg Gornjeg Doma, štiti građanskih sloboda i demokracije, a Francuska štiti opće reakcije.

Ističemo i ove političke momente, da nam, uz gospodarske razloge, koje ćemo da navedemo u toku ovog napisa, bude jasno, da su Engleska i Francuska dvije nepomirljive protivnosti, dok svaka ostaje na svojem stajalištu. Koja će, od njih dviju, da izmijeni svoje stajalište? Zar Engleska? Dolazak Mac Donaldov na vlast na što tako ne sluti. On je vođa Radničke partije. Ma da se ova partija i po svojem mentalitetu i po svojim taktičkim vidicima u mnogočemu odvajala od većine drugih radničkih partija na kontinentu, ona je opet radnička partija. A to znači, kakogod imala u vidu Engleske interese, ona nije i ne može da bude bez smisla i za interese šire ljudske zajednice, za interese čovječanstva. Dajbudi u nekoliko.

Mi smo pristalice historijskog materijalizma, koncepcije, da su zavodljiva idejna imena u toku historije bila samo etikete za materijalističku sadržinu poticaja i događaja.

To bijahu posljedice klasnog egoizma, koji se u našem vremenu u muci žrtava najvećeg slavenskog naroda preobražava u altruizam. Toga ne bi bilo, da ovaj narod ne vodi njegova Radnička partija, čiji je rad obilježen širokim socijalnim i političkim koncepcijama. Ideju narodnog samoodređenja iznio je pokret ruskih radničkih masa. Ideji, koju je iznio ovaj pokret, imat ćemo da zahvalimo i mi Hrvati, ako ostvarimo svoje pravo narodnog samoodređenja.

S tih razloga ni Radnička partija u Engleskoj, ma i razlikovala se od drugih, ne može da bilježi odsustvo svih elemenata jedne radničke ideologije. U pitanju reparacija ona se odvajala od službene Francuske; u pitanju sankcija, radi neizvršenih reparacija, pogotovo, jer je u vidu sankcija Francuska i okupirala Rhur, da ga, koliko do nje bude, više ne pusti iz svojih ruku. Sve to, istina, nije bilježevano pečatom čistog idealizma, jer je Engleska u svemu tome materijalno interesirana, ali, i pored toga, u postupcima današnje njezine vlade ima i idealizma. U ostalom, postupkom Francuske nije se saglasila ni engleska konservativna vlada, a kamoli bi radnička. Šta više, jedan od radničkih prvaka i član vlade Artur Henderson na javnoj je skupštini doslovce izjavio, da je revizija versailleskog ugovora jednako nužnost, kao i rješenje pitanja o reparacijama. I doista partija, koja je danas u Engleskoj na vladi, ima u svome akcionome programu i reviziju versailleskog ugovora, prema čemu je evakuacija Rhura bezuslovni zahtjev engleske radničke politike.

Ne mijenja ništa na stvari, što se Mac Donald, upitan u Donjem Domu, dali je saglasan sa Hendersonovom izjavom, pozvao na vladinu deklaraciju od prošlog mjeseca, gdje nema riječi o reviziji. Mac Donald dobro zna, da je pred njime u parlamentu nelaburistička većina, koja mu diktira oprez, da ne povredi princip većine. Ali istom pred radničkim masama na usta svojih kabinetskih i partijskih drugova iskreno progovara njegova većina, dрукit će sa on da izjašnjava. Onda će ga Francuska savršeno da razumije.

U toliko on nastoji da proširi Savez naroda sa Njemačkom, Rusijom i Sjevernom Amerikom, te da u krilu ovoga saveza novu mirovnu konferenciju, na kojoj će se Francuska da zateče izolirana, bude li nastavila dosadašnjom svojom politikom. Jednaka sudbina čeka i fašističku Italiju i sve one žabe, koje

su također digle noge na potkov, kad su vidjele, gdje se p tktivaju ove velike jašilice reakcije.

U koliko je prva konferencija nagrdila lice Evrope, ova će ga druga da uljopša. Po njoj će doći do stvarnog izražaja pravo narodnog samoodređenja, jednako za pobijedjene, kao i za pobjedničke narode.

Dali će Mac Donald na budućim izborima dobiti većinu? Ovdje par redaka o psihologiji anglosaskog naroda. On nije nestalan, kao latinski. Englez polako stiče svoje uvjerenje, ali kad ga stekne, on ga i sačuva. Mase koje su već glasovale za Radničku partiju, u Engleskoj, i ponovo će da glasuju. A kako većinu izbornika obrazuju radnici, ovim će masama prilaziti i druge radničke mase, koje su prije glasovale za druge partije. Da radnici prilaze svojoj partiji, to je, najposlije, prirodno. Iz toga slijedi logična prognoza, da Mac Donald iz ujedinih izbora ne može da izidje oslabljen, već jači. Nije isključeno, da on već na prvim budućim izborima dobije apsolutnu većinu.

U ovome bi slučaju njegov rad za saziv nove mirovne konferencije, u koliko ova ne bi i prije bila sazvana, dobio i više jamstva u uspjeh.

Budući da se ovdje prikazuju pitanja prilično složene prirode, ne ćemo završiti ovaj prikaz u ovome broju, već u budućemu.

ŠIBENIK, 15. veljače 1924.

Politički događaji u našoj zemlji posljednjih se dana redaju naglije te se čini, da su došli do kulminacije.

Usprkos svih spletarija i prijetaja radikalne stranke i njezine štampe, stvoren je oporbeni blok, koji će srušiti današnju vladu, i ako je ona bila pripravna i na neustavna djela, samo da se odriže na vlasti. Nego su se šefovi radikalne stranke na koncu predomislili, pa su i oni glasovali za verifikaciju mandata naših narodnih poslanika HRS. Tako je opoziciji osigurana većina u skupštini. U ostalom, hrvatski su vodje bili pripravniji na sve, pa i na gaženje ustava od strane radikala, koje je zaista bilo u radikalnim namjerama. Gdje im je sada obraz, da se ispružu, kao branici ustava i „ustavotvorci“. Hrvati vole, da početak rješavanja hrvatsko-srpskog spora ne bilježi anti parlamentarnih naslija.

Mi pak od naše strane želimo, da ovo bude dobar početak konačnoma sporazumu.

Sa našim Hrvatima nije teško. Mi samo tražimo pravo na svoj integralni narodni život, koji, razumije se, ne smije biti pod ničijim šarateljstvom. A kad jedan narod to traži, on će to i postići.

Postarina plaćena u gotovu.

„Dalmatin, Hrvat“ je vlasništvo promicateljnog odbora „Hrvatske Štamparske Zadruge“ s. o. j. u osnuku u Šibeniku.

Rama i novci šalju se na adresu: „Dalmatinski Hrvat“ - Šibenik, Glavna ulica 106.

Rukopisi se ne vraćaju - Pisma ne frankirana ne primaju, anonimna u koš.

PRIVREDNA KRIZA I BESPOSLICA.

Danas se mnogo piše i govori o privrednoj krizi, koja je nastala kod nas, u u spoju s tim i o besposlici, koju sve to većina zauzima malha. Svi su suglasni — time, da ta kriza postoji, da je besposlica tu, neki dapače nastoje tom zlu naći lijeka, a malo je onih koji su pomislili, da traže uzroke, toj nevolji, koja nas teško tisti. Od liječenja posljedica bit će male koristi, jer time zavaravamo sami sebe, u to može uroditi još težim i gorim posljedicama; treba odmah i energično pristupiti liječenju uzroka, jer to je jedini put, koji može da ublaži, ako ne sasua izlječi današnju kuću. Ako jednom nestane uzroka, onda će „eo ipso“ nestati i posljedica, a naša privreda će ići započetim putem — napred.

Do sloma Austro-Ugarske naša industrija i naša trgovina bile su skućene, one se nisu mogle dostatno razviti, jer su nailazile na jedan jak otpor — na konkurenciju jače razvijene privrede. Osim toga i tu se pokazivalo ondašnje sveopće političko stanje, koje je uvijek išlo na usud Hrvata. Iza sloma naša industrija i naša trgovina počela se razvijati naglim koracima, no ona je još uvijek ostala u povojima, budući prirodni razvoj ne poznaje skokova, jer se maksimum produkcije ne daje lako i preko noći postići. Na tom putu evolucije naš privredni život našao je ponovno na otpor, njegov ovaj je malo trajao. Ovog puta nije bio otpor jače razvijene privrede, već otpor tjesokogudnih ljudi, partizana, polpa, koji vide samo jedno, a to je svoje bogaćenje na teret drugih i naprednijih.

Vodjeni time beogradski vlastodržci odavna su počeli sistematskim „radom“, da ruše prečansku — našu hrvatsku privredu. Za rušenje toga našli su razna sredstva, koja nisu birali, jer njima je najglavnije doći do svog cilja. Oni su računali, ako ekonomski unište Hrvate, spasti će odmah i čitav politički otpor hrvatskog naroda. No i ovog su se puta prevarili, jer Hrvati zaskočeni još i time, postali su još otporniji i uvidili, da nasrtljivost beogradske gospode ne poznaje granica.

Taj njihov „rad“ je išao najprije za tim, da stvori porezni „sistem“, kojemu nema para u nijednoj kulturnoj državi na čitavom svijetu. Po tom „sistemu“ mi imademo neklih 18 vrsta poreza i prireza, po njemu nema jednog stalnog reda pri odmerivanju poreza, već je poreznik prepusten na milost i nemilost poreskih odbora. Tko sjedi u tim poreskim odborima? Ljudi nestručnjaci, ljudi zadahnuti nuznjom prama svojim političkim protivnicima, ljudi doušnici, koji imaju zadaću da gule „anuldravne“ Hrvate. — Porezni vi-

jak u Eshaeziji se sve to većma nateže i tišti specijalno našu prečansku privredu. Taj pritisak na privredu ima jasnu posljedicu, a ta je njezina kriza. Kao što se u privatnom gazdinstvu posljedice ovakvog neracionalnog postupka očituju u konačnim bilancama poduzeća, tako će se isto deficit ovakve uprave ukazati u narodno-gospodarstvenom računu. Sa maksimumom proizvodnje postizava se i maksimum državnih dohodaka, dočim s maksimumom državnih dohodaka (porezi) postizava se minimum proizvodnje. — Ako tome nadodamo još i današnje nemoguće takse na sve i sva — onda dobijamo potpunu i vjernu sliku bezglavosti, kojom se vodi gospodarstvo u ovoj jadnoj zemlji.

Koli naša industrija, toli naša trgovina zaskočena ovakovim daćama mora smanjiti svoj proizvod, a sma-

njiti proizvod znači ostaviti bez svagdanjeg kruha na tisuće i tisuće porodica i baciti ih na svačiju milost i nemilost, to znači radni narod ostaviti bez rada, to znači bezposlenost. Osim toga najvećeg uzroka besposlenosti dolazi još i inflacija strane radne snage.

Evo u tome su uzroci današnje privredne krize. Te uzroke treba liječiti. Na mjesto današnjeg poreskog „sistema“ treba uvesti naš sistem, koji će biti postavljen na realnijem i nacionalnijem temelju. Uvedavši takav sistem naša će se privreda povratiti ponovno u normalnu kolotečinu i ići dalje putem evolucije. Tim će donekle nestati besposlice. Ista će snaga nestati, ako zabranimo rad u našoj zemlji stranoj radnoj snagi, pa makar ta bila brnatska česka ili brnatska ruska ili najnovija „saveznička“ talijanska. P.

✕ Pokret Sufidskih radnika.

Pretpostavljamo, da su simpatije čitavog neodvisnog građanstva na strani radnika. Ovo je građanstvo na svoje oči vidjelo, da se za radnike, osim njih samih, niko drugi nije voljom zauzeo. Zatajili su čak i oni, koji su navlaš plaćeni, da presreduju u sporovima između radnika i vlasnika. To su gospoda od Inspektorata rada.

Za to dižemo jaki glas protesta protiv jedne ovakvo inspekcije rada, protiv nemara ove naskroz birokratske ustanove, koja je zatajila baš ondje, gdje se imala da iskaže. Inspekcija rada ne bijaše svjesna ni onih svojih dužnosti, koje su joj kao prve statutom namijenjene. Ona je znala, da su radnici u pokretu samo radi kruha. Već je ovaj razlog u očima vlasnika dizao njezin moralni auctoritet; tek ga ona nije umjela da iskoristi. Ona nije tome obratila dužnu pažnju, misleći, valjda, i sama, da radnici nupustiše rad iz izvankulka ili da su oni takva fiziološka čuda, koja nemaju želuca!

Ova gospoda kao da žive u mudrome uvjerenju, da se socijalne institucije z vode samo radi njihova uhlebljenja! Možda se i ne varaju. Kod naših nadležstava za sve, pa i za najgore, ima više smisla, negoli za socijalnu politiku. Žalosna je to konstatacija, ali istinita. Naša se socijalna nadležstava zavode, prema tome, toliko da se u svijetu pohvalimo, da i mi vodimo nekaku socijalnu politiku! Čast takoj socijalnoj politici! Bar radi nje njezine provodioce ne će da zaboli glava, ni sirotinju trbuš!

Da ova gospoda, kao što umiju — da obezbijede svoju egzistenciju — ugarati se i u institucije, za koje nemaju ni smisla ni duše, da jednako umiju obraniti sirotinju pred njezinim izrabljivačima, pogotovo, kada su poduprti jakim moralnim razlozima, kao u našem slučaju, malo bi drugačije ova sirotinja danas pjevala. Ovakvo samo kuka. Da su bar pokušali da porade nešto, toliko da se ne zamjere javno me mnijenju, kad im već do radnika nije stalo, ali ni to! Zar misle, kad su bez riječi zagovora za radnička prava, pred vlasnike tvornice jedan jedini put stupili kao sfinge, da su time otkupili svoju dužnost? Varate se, gospodo!

U toliko, što niste htjeli ni umjeti da učinite vi, treba da pokušaju drugi, koji ne pripadaju birok-

ratskoj hijerarhiji, ali koji zato imaju razumijevanja za naše ljude i za interese našega grada.

Građanji Šibenika nek presreduju. Oni, koji su među njima najpozvaniji. A po našem su mnijenju najpozvaniji oni naši ljudi, koji obrazuju upravni odbor Trgovačkog udruženja. Njima nek se priključi općinski upravnik.

Od prisilnog nerada u Crnici najviše trpe naši trgovci. Kad radnik ništa ne privreduje, ne može ništa ni da kupi. Posljedično ne privreduje ni trgovac. Kako našu trgovinu i onako nije bič stalne krize, s toga se posljedice Sufidske neradice u našim trgovačkim krugovima još jače osjećaju.

Za to uprava ovog udruženja treba da na sebe primi zadatak posrednika između radnika i vlasnika tvornice, da se rad u tvornici nastavi uz humanije nadničke uvjete.

Trgovačko je udruženje i do sada u više prilika zasvjedočilo svoju aktivnost, nek ono i sada pregnite. Radi se i o interesima Šibenika, za koje birokracija od Inspektorata rada, u Splitu, također ne može da ima razumijevanja.

Sada, kad ni Sufid ne radi, Šibenik broji preko 80% nezaposlenih radnika. Šibenik sa okolicom, koja je krajnje siromašna i neplodna, to ne može olako da pretrpi; mi, koji ovdje živimo, to osjećamo na svakome koraku, u svakoj prilici.

Gospodo od Trgovačkog udruženja, pregnite!

Hrvatski Radiša u Dalmaciji.

Nakon tri i po mjesječnog putovanja kroz Dalmaciju, uzduž i poprijeko, od Imotskog, Kotara do Novog grada i Raba u svima mjestima i gradovima Primorja i Zagorja Dalmacije osnovao sam društvene organizacije „Hrvatskog Radiša“, a kod toga poduzeća za gospodarski preporod našega naroda, naišao sam od strane slojeva pučanstva na najveću susretljivost, pažnju i shvaćanje gospodarske zadaće našega društva. Ostali će mi neizbrisivi utisci poštivnosti siromašne pustošne Dalmacije, koja je za spas stradaljuće siromašne djece doprinijela zamjernu svotu oko 200.000.— Dinaru. Ostavljajuć tlo naše krasne, historičke Dalmacije, smatram svojom dužnošću, da se cjelokupnom

pučanstvu, građanstvu, svjetovnom i redovničkom svećenstvu u Dalmaciji, najtoplije zahvalim za svu pažnju, ljubav i odanost prema „Hrvatskom Radišu“ i mojoj milenkosti.

Posebno samostanu otaca Franjevaca na Dobrome u Splitu koji mi je došao u susret, do skrajne granice svoje dobrote.

Svima od Boga plaća i od našega naroda zasluženo priznanje.

Stoji do mjesnih osnovanih odbora, da svojim radom, putem „Hrvatskog Radiša“, spase što više dječaka iz naše kršne Dalmacije.

Molim, neka ne ostanu odbori na papiru, nego da svjestim radom promiču uzvišenu zadaću našega društva.

Zbogom! Do sretnog viđenja! Živla hrvatska Dalmacija!

Biohrad na moru dne 10 III. 1924.

Dr. Luka Senjak
generalni povjerenik Hrvat. Radiša.

ŠIBENSKA FILHARMONIJA.

Doznali su, da su u zadnje vrijeme neki članovi istupili iz „Filharmoničkog društva“, a drugi da su opet smanjili mjesečni doprinos. Ovaj nas pojav vrlo čudi, jer izgleda, kao da se još uvijek dovoljno ne shvaća važnost ove kulturne institucije, toliko potrebita za naš grad. „Filharmoničko društvo“ već od svog početka stoji na solidnom temelju. Svrla mu je gojenje i širenje glazbene umjetnosti, a članom može da postane svatko, pa ma kojoj stranci pripadao.

Na ovim temeljima, u općem interesu, trebalo društvo i dalje da ostane. Svojim dosadašnjim radom, usprkos mnogim zaprekama i neprilikama osobito finacijske naravi dokazalo je društvo, da ozbiljno shvaća svoju visoku zadaću. Osim muškog i ženskog zbora i orchestra drži društvo još i glazbuku školu, a to je od neprocjenjive vrijednosti za kulturno-umjetnički razvoj naše mladeži.

Mi smo već više puta u našem glasilu, osobito prigodom uspješnih društvenih koncerata, preporučili „Filharmoničko društvo“, u ovi časi, doznajemo, da se društvo bori s veoma teškim finacijskim poteškoćama, upelirano na sve građane bez razlike stranaka, da što izdašnije pripomognu društvu, bilo redovitom članstvom, bilo izvanrednim doprinosima. Ujedno upozorujemo, da bi popust ovoga društva bila od velike štete za kult. razvitak našega i jednog dokaz više naših rastućih prilika i nezamisljivanje za ovake kulturne ustanove.

Naši dopisi.

Pišu nam iz Skradina. Ovdješnja šaćina orjunša, hoće da uzvilita prašću u demokratskim ovinama o tobožnjem uspješnom plesu mjesne orjune, za koju nitko živ nezna da više postoji.

Ni brige nas ne bi bilo za orjunške „uspjehe“, da je sve drugo u redu. Ali ondje gdje bi svaki nepristran čovjek morao da podigne svoj glas, nema ni jednog demokrata na djelu.

Dneva 2. ov. mj., dok je naš mješčanin Bračić Jere u dobrom raspoloženju zapjevao i kliknuo „Živio Hradiš“, skočio je na njega žandar. narednik i tako nam nemilice duo zaušnicu, da je ovaj zateturavši, skoro onesvjestio se. Ni to mu nije bilo dosta, već da opravda svoje ponašanje, smijesta uapsi dočičnika, prijavivši ga državnoj vlasti.

Osim pr. smutljivuca, čitavo je mjesto osudilo ovaj nečovječni postupak žand. narednika, a da bolje ilustriramo ponašanje ovoga žandara, iznosimo; da kad je ugledan skradinski građanin Ivan Marin ostudio ovo žandarsko protuzakonitost, ovaj ga je žandar sutradan uspiso baš pri oljedu.

Da su demokrati ljudi na svom mjestu, i oni bi bili osudili ovu protuzakonitost, ali su oni za što takova nesposobni, što se tiče samoga narednika, na njegov ćemo se slučaj navratiti, kada prikupimo sve podatke. Ali je već i ovo dosta, da ga V. Žandarmerijska brigada pošlje u Macedoniju, da se tamo kolje i tuče, ako ima junaštva i ako mu je baš do toga.

Vino. — Pišu nam iz Tribunja kod Vodica. U našem selu imade oko 3000 hektolitara dobrog crnog vina od 11 do 12 grada, koje se nije još prodalo i ako mu je cijena između 320 do 330 din. po hektolitr. U Tribunju se nalazi takodjer ovlaštani vinski metetar.

Šepurine, 10. ožujka.

Lijep primjer poštivosti rada za narodnu prosvjetu. Dne 12. decembra 1923. ovaj je prosvjetni odbor primio od gg. Tome Antića Ivanova i Marka Cukrova pok. Gušte iz New-Jorka, čistu svotu od 50 (pedeset) dolara, sakupljenih u New-Jorku od prijatelja narodne prosvjete i to za nabavu harmoniuma i za podignuće pozornice. Darovali su sljedeća gg.: Mišurac Dumica pok. Pave, Miš Krste Matin, Cukrov Roko Nikolin, Vlahov Zore Nikolin, Antić Tome Ivanov, Cukrov Marko pok. Gušte, Ukić Jakov Andrijin, Vlahov Ivan Tadin, Grubelić Niko Božin, Mijat Roko Nikolin, Cukrov Roko pok. Frane, Antić Ante pok. Frane, Paškovi Mate pok. Ante, Antić Antun pok. Ilije, Antić Marko pok. Andrije, Antulov Mate Jakovin, Franić Jakov Antin, Skroza Toma Antin, Grubelić Ivan Božin, Antulov Marko pok. Frane, Vlahov Ivan pok. Ferde, Antulov-Fantulin Frane Mladov, Franić Marjan Antin i Kursar Ivan Grštin svi rodom iz Šepurine; Rašković Ana, Magaš Šime iz Vinjerca, Dadić Jere iz Zablaca, Baranović Joso iz Šibenika, Lončar Šime iz Prekoga, Karuso Niko iz Visa, Portada Josip iz Paga, Kašić Spaso iz Žitnice, Stipančić Ante i Gašpić Ante iz Tribunja.

Poslati je popis darovatelja prosvjetni odbor pročitao cijelom narodu na seoskoj skupštini dne 17. februara ove godine, nakon čega se ovim sa strane svoje i sa strane cjelelog nješta ovaj prosvjetni odbor darovateljima topla zahvaljuje, a najvećma zauzimanju gg. Antića i Cukrova, želeći im i unaprijed svakom zgodom potpuni uspjeh u radu za narodnu prosvjetu svog rodnoq mjestu.

Ivan Mišurac
podpredsjednik
Prosvjetnog odbora.

Raško-baško. — Pišu nam iz Benkovca: Iz Dubrovnika premešten je u ovaj kotar za kot. školskog nadzornika radikal Raško. On imade zadaću da u benkovčkom kotaru reducira sve učitelje, koji nijesu radnikli. Bilo mu u sto dobrih časa!

Ustrišći.

Hristo Rakovski, današnji diplomatski predstavnik Sovjetske Rusije u Londonu, Pašičemu izaslaniku za vrijeme konferencije u Genovi, ovako se je izrazio o beogradskim vlastodržcima:

I znam što vaša vlada radi u Macedoniji, u Crnoj Gori i u Hrvatskoj. To su sve takvi zločini, radi kojih je Turška bila istjerana iz Evrope. Vaša vlada gazi pravo samoođredjenja čitavih narodu. Vaša

je vlada najveća opasnost i za sam srpski narod. Beograd je danas leglo najcrnije reakcije i najludjega militarizma. Osim toga vaši su vlastodržci gnjide, koji si utvaraju, da će s pomoću nekih naših izroda o boriti Sovjetsku vladu i zagospodarivati sa Rusijom. Kamo to vodi, valjda i sami znate. Slobodni Dom.

„Dalmacija gosp. Pašiću.“ *Dva radikalna gospodina iz Dalmacije pošlaše gosp. Nikoli Pašiću ovaj telegram:*

Gospodinu ministru predsjedniku Nikoli Pašiću — Beograd.

Pravo cijeniti široki značaj spoznata zaključena s Kraljevinom Italijom koji je mudra političko djelo pribavlja Otadžbini spokojstvo i bezbjednost, podiže Državi ugled i poverenje u svijetu likviduje velika pitanja svjetskoga rata iz kojega je izišla nova i srećna Otadžbina te oživljava besmrtnom slavom velika djela Vas Gospodine predsjednike kojima je ispisana istorija Narodne Radikalne Stranke predratne Kraljevine Srbije i nove Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca Okružni Odbori Narodne Radikalne Stranke u Šibeniku i Splitu u ime trezvenog naroda našega na ovim dalmatinskim krajevima koji su najbolje kadri da osjete i cijene veliku dobit prijateljskih i mirnih odnosa sa susjednom velikom Kraljevinom Italijom čestitaju Vama i cijeloj kraljevskoj Vladi na velikom postignutom uspjehu.

Dr. Božo Kurajica.
Dr. Josip Jablanović.

Dr. Božo Kurajica je liječnik u šibenskoj lučnici, a taj Jablanović koji se do posljednjeg vremena zovu Cortelazzo jest sin klesara iz Belluna - Italija. Razumljivo je njegovo veselje nad „takvim“ aranžmanom sa velikom kraljevinom Italijom.

«Obzor».

Op Ur Slobodni smo upitali g. Cortelazzo (Jablanovića), tko ih je ovladalo i u ime koje Dalmacije (valjda „srpske“) daju oni izvje odoobravanja nad prodajom hrvatske liječje? Bidećmo osobito harni, ako nam g. Natala sa sudjom g. Simon prirede ovdje u Šibeniku, jedno predavanje o kartirli prodaje našeg izgubljenog trgovačkog emporijuma. Može mi u tomu sifirirati mali Nikolica, koji će znati sigurno isto tako dobro obraniti ovaj ljubezni „bratski akt“, kao što je obranio „Gada malog“ i „deta“ Velizara. — I obrani ih i osvijetla lic!

Kad glasamo za radikalnu vladu Glasamo za sedu Bradu Za njegovu sina Rudu I za sviju koji kradu.

Jedan poslanik u Skupštini.

„Evangelijum dozvoljava otpor protiv nastilničke vlade, koja gazi dostojanstvo čovjeka, uzimajući mu slobodu, koju mu je dao kralj nad svima kraljevima — Bog“.

Tako je pripovijedao jedan Bostonski sveštenik Americancima pravo borbe za oslobodjenje od tiranije Engleske vlasti 1776 godine.

Borba protiv koruptcije. U procesu ministra Velizara Jankovića proti Dra. Ikončiću u Beogradu; „Sudska presuda utvrdila je opravdanost izvaje, koju je za gazda Velizara još god. 1911 u skupštini dao pok. Stkerlić: „Od Kraljice Druge veća sramota državi nije naneta no postavljanje za ministra Velizara Jankovića“.

„Srnao“ preko „Balkana“ saziva „narodni“ Miting radi protesta protiv odluke Hrv. Nar. Zastupstva na osnovu koje Hrvati posle 5 godina uzdržavanja, prvi put žele svojim dolaskom priznati državni parlament.

Umjesto da kao Udruženje „pantiriranih rodoljuba“ — pozdravi dolazak Hrvata u N. Skupštini „Srnao“ ga ovim želi sprečiti samo zato što taj polazak znači odlazak a vlasti N. Pašiću u čija se rastičena kola „Srnao“ sasvim upregao. Ali je to razumljivo, jer ako ode Pašić, izmače se i — zobnica „Srnao“.

Domaće vijesti.

Upozorenje izlagačima. Uprava Zagrebačkog Velikog Sajma upozoruje sve one izlagače, koji kane na ovogodišnjem sajmu sudjelovati, da još za vremena pošalju svoje prijavnice. Od 27. Ožujka stupa na snagu § 3. Sajmskoga reda po kojemu „Prijavilaca“ treba da je stigla najkasnije mjesec dana prije otvorenja sajma uzoraka. Kasnije stigle prijavnice uvažiti će se povisicom najmanje od 30 %. Dosadašnjim prijaviteljima Uprava Velikog Sajma javlja, da im je prostor osiguran. Potvrde o dodijeljenom prostoru već se razaslihu interesentima. Onima, koji se ne prijavie poslije gore navedenoga roka, Uprava Velikog sajma ne jamči za mjesto.

Dan katoličke akcije. Kako nam pišu iz Filipjakova — bio je u ovoj malenoj varoši dostojno sproveden. I ako je u narodu nestašica novca svaki mješćanin, u koga se je pokucalo na vrata, nije žalio doprinijeti svoj obol, tako da se je ovaj dan u Filipjakovu sakupilo Din. 200 — za društvo sv. Jeronima u Zagrebu. Živili požrtvovni darovatelji!

Gradske vijesti.

Infamne klevete. Ljudi koji su se uvukli među radnike, da ih rasturju i zavedu, šire po gradu laži, da su neki hrvatski prvaci nagovarali štrajkake Hrvate, da odkažu solidarnost svojim drugovima. Uz ove podlosti šire još i takove gluposti, da su ovi isti prvaci nagovarali direkciju Sufida, da zatvori tvornicu. Svaki će pametan čovjek odmah da uvidi, da je to laž, jer je najmanje među Hrvatima moguće, da se nađe netko, koji bi našto tako nagovarao direkciju tvornice. Šibenski Hrvati imadu i odviše ljubav za svoj grad, a da ne bi znali cijeniti, od kolike je važnosti i koristi industrija. Oni znadu da se šibensko pučanstvo i općina pomozu baš ovom industrijom. Preslankom rada po industrijama, prestaje i privreda u Šibeniku, jer je težućka privreda u permanentnoj krizi.

Hrvati nije treba da se peru od ovih infamije i gluposti, tek hoće da obrate pažnju radnika na moralne propalice, koje oko njih oblijetavaju, da ih zavedu i zavaraju. Nek radnici zaudu, da su haš ovi ljudi oni, koji k njima dolaze da ruše i miniraju njihovu organizaciju.

Mi smo se Hrvati za njih zauzimali bez ikakvog partijskog interesa, dajući u našim novinama mjesta svakomu napisu u njihovu korist. Mi ćemo i unaprijed to da činimo. Medjutim želimo radnicima svaki uspjeh u današnjoj njihovoj borbi, uz preporuku da se dobro čuvaju ljudi, policijski pouzdanika, koji se uvlače u njihove redove, da vode partijsku propagandu za stranku, koja osim gnerala nikoga više za sobom nema.

Općinski nasadi. Nakon duge rabote, pri kojoj je bila zaposlena cijela vojska radnika, općini je ipak uspjelo da zasnadi, i ako nepravilno, nekoliko stabla. Na mnogo mjesta su jame za stabla bile iskopane pak opet zakopane. Radilo se uprav bez glave bez ikakova plana i računa. Novac općinski se upravo rasipa. Da se je sva ta rudnja dala na pogodbu ili zakupu, sigurno se ne bi niti polovicu potrošilo.

Dugovi šibenskih težaka. U zagrebačkoj radničkoj „Borbi“, Šibenčanin Ivo Baljka, razglaba o agraru u Dalmaciji. Pišcu je za ovaj članak dalo prigodu putovanje dalmatinski zemljoradnika u Beograd, za zgodno iznuša, kako je šibenski težak do dolaska „izbavitelja“ isplatio s ne-

vrijednim austrijskim banknotama sve svoje stare dugove. Nakon riješavanja agrarnih odnosa, na način kako se oni u Jugoslaviji riješavaju, šibenski težak je danas, u samome gradu, zadužen preko 20 milijuna dinara, koliko je to poznato samo iz hipotekarnih knjiga. Drugi dugovi će iznositi barem još toliko.

Fabriku orjunaša lina nast. nika, koji na našim srednjim zadima, upravo fabriciraju orjunaše. Jedan od njih je ovako nagovorio jednog pristaloga mladića, hrvatskog oniladunca: „Krasam si mi, mlad si mi, — samo da si još orjunaš“. Toliko se nastavnici ipak ne bi smjeli zaboraviti! Postoji naredba da srednjoškolski ne smiju nositi nikakove znakove političkih omladinskih organizacija. Dok je to fasistima dozvoljeno, linaoavcima se to prijeti, naredjuje da skidaju i gleda im se dlaka u ujetu. Fasistima je dozvoljeno putovati čak i na kongrese, a ove druge se uzima na rabaš, ako pristupe u hrvatske kulturne ustanove. Ma neće se za boga i u škole zavesti policijski režim! Trebalo bi ipak voditi računa, dokle će roditelji Hrvatiti moći ovo podnositi!

Vrijeme. Cijelu ovu zadnju sedmicu bjenski velika lina i ako smo već zagažili u drugu polovinu Ožujka. To je svakako jedna neobična za nas pojava, jer se ni stari ne sjećaju ovako duge i oštre zime kakova je bila ova, koja je zime na izmaku. Ovih danā je bilo puno studenije nego li u Siječnju. Nadajmo se da su ova zadnja trzaji i da će po pričanju starijih, nakon ovake oštre zime biti plodna godina.

Izazovi nekih policijskih organa, kroz zadnje mjesce su prevršili mjeru. O zadnjoj aferi, pri kojoj se je moglo svega dogoditi, da nije bilo savjesnih građana, govori cijeli grad sa nervozom i traži da se to uredi. Poduzeli su kod nadležnih nekuji koraci i su pouzdanjem se očekuje da će gg. Stesi i Poglavar i Veliki Župan učiniti tome kraj, u interesu reda i mira. Čekamo da vidimo!

Memento zemljoradnicima. Dalmaskom hrvatske republikanske stranke u Beograd nastalo je približenje između ovih i srpskih zemljoradnika. „Selo“ sada piše veoma simpatično o HRSS, ističući potrebu ujediniteljno seljačkog pokreta cijele Jugoslavije. I to i našim zemljoradnicima prilije i častnog izlaza, da zabacivši makar časovito klasnu borbu, stupe u redove sa svojom seljačkom hrvatskom braćom, jer je timo danas njihovo pravo mjesto. Kod hrvatske republikanske braće ovdje u Šibeniku bilo uvijek dočikani sa iskrenom ljubavlju i željom da se čim prije ostvare zajednički ideali.

Klubu nemoćnih spletkara pripada još jedna „ličnost“, koja je poznata, kao velika ulizica i licumjerac, a ima ambicije da pokrije zaokno mjesto, koje i po važnosti i po položaju, mora da zauzme puno stariji i spremniji od njega. U svojoj maloj glavi misli da će se na to mjesto popeti, ako ogovara svoje starije kolege, podmiče i radi im iza leđa, a pred njima se prikazuje kao umiljato janje, — dok se pretpostavljenima miže, laže i ulagiva. računajući da će tako njihovom potporom i preporukom nekih uplivnih političara postići cilj. — Zahoravlja jadan, da su uprav takovi ljudi prezreni od svakoga i da ih svak izrabljuje, dok mu trebaju.

Na sudu. G. Martin Čičin-Sain nam poručuje, da će tužiti našeg u rednika sudu. Dok to primamo na ugodno znanje, naš vođički dopisnik nam poručuje, da pazi da se ne opće i ne prevrati, jer bi rezultat na sudu mogao ispasti drugčiji, nego li gu on želi. Drugom zjedom ćemo mu servirati, još neke zanimivosti, kada to neće da učini policija, čiji je on, po njegovim izjavama-saveznik.

Sa pošće. Više puta su nam došla izve tužba, da se pošta nespretno djeli i da historoše često uručuju stankama ludu poštu. Isto tako u pogledu telefonske službe bilo je sila tužaba, koje smo izostavljali iz oso-

bitog obzira prema telefonicama i znauć, kako im je teška ta služba. Ali sada nemožemo da preko toga predijemo, jer je uprav nemosno postalo, da posjednici telefona moraju redovito, po više puta zvoniti i po nekoliko minuta čekati, dok dohiju poštu. To kao da je u zadnje vrijeme postalo pravilo. Molimo da koga je nek providi.

Mjesno „Filarmoničko Društvo“ priredjuje u četvrtak 20. ožujka 1921. u Kino „Tesla“ Vokalno-instrumentalni koncert. Početak u 8 sati uvečer. Radi ograničenog prostora nemožemo donijeti program.

Predplatu platite do 31 XII. 1923.

Br. 3.	5.	10.	12.	23.	27.
28.	30.	31.	33.	48.	51.
58.	63.	64.	73.	77.	80.
86.	108.	113.	127.	129.	130.
136.	156.	160.	165.	170.	189.
192.	218.	221.	222.	224.	225.
226.	230.	231.	236.	246.	250.
253.	263.	266.	278.	285.	287.
288.	294.	299.	332.	335.	336.
337.	344.	376.	377.	382.	388.
393.	394.	416.	422.	434.	445.
449.	450.	452.	468.	472.	474.
479.	482.	483.	481.	485.	486.
490.	495.	503.	501.	507.	509.
511.	516.	526.	527.	545.	546.
563.	685.	672.	788.	789.	790.
803.	816.	818.	819.	821.	823.
834.	835.	836.	837.	840.	850.
851.	864.	865.	866.	867.	887.
891.	941.	948.	1086.	1104.	1106.
1117.	1121.	1160.	1195.	1255.	1328.
1304.	1506.	1627.	1637.	1752.	1753.
1756.	1784.	1814.	1910.	2038.	2041.
2098.	2317.	2346.			

Tko još nije podmiri preplatu za prošlu godinu, moli se, da ju podmiri što prije. **Uprava.**

Okolo jedne afere iz godine 1914.

DRNVS, 21. veljače 1924.

Kad kod nas stanovni trivoti hoće komu da osujete posteni rad, hoće koga da društveno onemoguće a osobito kad vide da bi mogao tim radom uspjeti i opće narodnom dobru koristiti, stanu izmišljati kojšta, sumnjičavi, pravili od sitnice kapital, samo da te skrenu sa pravog puta, da te ozlovolje ili onemoguće u radu. Druši je odavna nosio u tom nečovječnom poslu prevjestu i to stanoviti tipovi kojim svaki koruk odiše zlom prošlošću a osobito u služništvu svakoj kamari.

Stanoviti vidci da moj rad oko budjenje Hrvatsvna kod našeg po sličnim trivotvima stoljećima tlačenog i poživinčanog naroda nemogu sprječiti sa svim spletkama, prijetnjama, denuncijama rezim pa i oružanim nanađajima — sada se bacie u očajni pokušaj da me prikažu nedostojnim imena i rada — prebacujući mi tobožnju denuncijatsku aferu iz godine 1914. na štetu Olge Škvorjil rod. Pokrajac iz Razvdja.

Ovi parasti, koji već odavna pogazie — hrvatstvo — i pljunuše na sve što je njegovo — još imaju kuraje, da se mijesaju u njegove (hrvatske) svetine — dijele političko poštenje itd. njegovim — idealnim boricima. — Zato, a prem nisu dostojni da Hrvat i pljune na nje a još manje da se osvrće na njihove podle i služničke podvale ili biju. — Ja ipak nakon svih dosadašnjih prosjeda preko suda, političkih vlasti, javnih skupština, letaka i štampe — a to sve od prevrata ovamo — našlo sve kukavički uzmake neomogućiti mi ni u lice pogledati a kamo li šta dokazati — smatram se dužnim radi poštenja i javnosti i znancu, da stvar u kratko prikužem a svjedoci i dotični spisi — tu su pa neka govore u prilog istine. Evo šta je na stvari:

Nakon Sarajevskog atentata — jednog popodneva nalazio sam se sa suprugom i gđ. Olgom Škvorjil u kući g. Ing. Danku u Velušću, kamo smo došli da pozdravimo obitelji Danko, koji je polazio na dopust u Slovačku. Dok smo se ja i g. Danko razgovarali i čitali novine, ženske su vodile svoje razgovor između kojeg Olga reče, da se govori da je cur Franjo bio spursuzman sa atentatom, ing. Ferdinandu. Mi se na to nismo osvjdlili kroz to vrijeme nadošao je u istu svrhu i Župnik Prvine u. Jure — novici, kojim su ženske pri kavi istu stvar ponovile — a ja i Danko smo i nadalje čitali novine. Koji dan zatim, kasno u noć kad smo se vraćao iz Šibenika, dočeka me pred postankim uredom u Razvdju, gdje smo bio voditelj pošte, kot. stražemst g. J. Jov. Drugičević po nalogu poglavara u Kninu, da me ispita što bi Olga Škvorjil bila rekla onom prigodom u kući g. Danku. Tko je to nrijavio ni danas mi nije poznato — a mislim da gospoda Škvorjil, to bar

danas znadu ili pak najbolje ondašnji poglavar g. Gilgo, pa bi bilo pravo i pošteno da to na svijetlo iznesu.

Dragušici sam sve zaničkan, a kao njegov osobni prijatelj i u četiri oka rekao, da kad bi što i bilo da bi radije sam išao u tamnicu nego društvene i prijateljske stvari na javu iznosio, te ga nakon toga sklonuo, da ako je što javljeno da gleda sa poglavarom zabavuriti. To je Dragušica sve uvažio i na vlastitu pogibelj odustao od naloženog mu uhapšenja osumnjene Olge. Ja kao ondašnji susjed i kućni prijatelj g. Škovrija, odmah sam im u jutro stvar saopćio i preporučio strogu tajnu i oprez. Ali vrag ušla mira, jer i g. Škovrija najestu čuvanja tajne ode sa suprugom u Knin, te stvar razglasi i povjeri sudcinu Roju i Ilich, a onigi uvjerili da u tome nema ništa kaznjiva. To govorkanje valjda je potaklo Poglavarstvo ili sud, da su im ponovno poslali postvođu Fabijanića i Schmörlera, da traže od mene posvjedočenje protiv O. Škovrija, što sam nerachunajuć na vlastitu pogibelj — uskratio. Stvar je zatim bila prijavljena sudu, kako i za što nezuam. Sutradan došao je u moj stan g. Škovrija suprug Olgin, te mi pripriča da je on stvar sa sponenutim sudcima uređio i da su mu izričito rekli, da u slučaju da pozovu mene i suprugu mi, možemo reći „tako i tako“ i da je id bolje nego nijekanjem zapasti u kakova protuslovljiva pa čak i posljedice. I zbija kako je to brzo išlo — odmah drugog dana posebnim sudbenim ulakom, ja i žena dobisimo pozive, pa smo istog dana bili preslušani po sudu Ilich u i rekli, ništa više, nego što je gdje. Škovrija već pred sudom sama bila priznala, i nas uobalustila na posvjedočenje. Ali sud je kasnije riješio posve drugčije nego što je g. Škovrija bio uvjeravan gdje. Olga u kratko dobila je oduznuću i kažnjena na 3 ili 4 mjeseca zatvora, a tekom priziva pomilovana. I tada t. j. nakon primitka oduznuće — nastaje hajka na mene, kada se u. Škovrija i njegova okolina stavljaju u službu poznatog troličnjaka i žand. postvođu Fabijanića, koji mu je jednako želio, kao i meni, kad me je pomoću glasovitog komesara Glouinga i družine na sve moguće načine progonio i preko namjesništva denuncirao na ravnateljstvo pošta u Zadru, kao neobjalna odnosno protudržavnog elementa — radi česa sam bio izjuren iz poštanske službe — Oni su tražili i našli nekakove krive i zlobne svjedoke, koji su me imali strpati u tamnicu radi onoga što je gdje. Olga sama priznala, a mene molila da posvjedočim!

Medjutim i prvih dana mobilizacije bio sam po Fabijaniću tužen radi „veleizdaje“, a nakon jednogodišnjeg nadzora — mobiliziran — prem davno prije toga bio proglašen invalidom i neспособnim za oružje. Kroz cijelo vrijeme rala ja sam prolazio buran život. Evo ovako je stvar stala a nikako drukčije.

Za potvrdu svega ovoga — pozivljim se na svjedoke g. Gilgo, Glouing, Dragušicu, Danko, N. Škovrija a nadasve dotične nredovne spuse.

Pratna svenu ovome neka svak prosudi, jeli Austrija onako progoina svoje ljude — kao što je mene ne samo za vrijeme rata — nego još od god. 1906. zašto se pozivljim na svojedobne kolege, i znanice, te ondašnje narodne zastupnike g. Biunkinca, Tresića-Pavičića i Dulibića.

Robo Šarić.

Za ovaj članak ured. ne odgovara.

Izdov. i odg. ured. Medić Niko.
Tisak: Pučka Tiskara — Šibenik

**Dva radnika za -
- - taljenje željeza**
sa više godišnjom tvorničkom praksom traže namještenje kod tvornice ili oveće radionice. Ponude poslati na upravu lista pod brojem 15.

Foto Pax

Zavod za umjetno slikanje, povećanje reprodukcije slika, izradbe sa uljem, aquarel, i pastel bojama, tuš i kreyton.

— ZAGREB, ilica 35. —

MATE PRGIN -- ŠIBENIK

Veliki pribor šešira i sagova
domaćih tvornica.

Trgovina mješovite robe.

Dragutin Šepak, Zagreb

Prilaz 35. Prilaz 35.
Vlastiti proizvod svih vrsti

„LIMENKA“

za lak, firnajs, terpentini, ulje, petroleum, kandite itd.
Patentne limenke za uljene boje itd.

**I. Bos. Hec. tvornica turpija
JOSIP MEGLIĆ**

Vareš Majdan Željezara

Preporuča sve vrsti novih turpija i raspa na veliko i za malo te primam na novo oštrenje istrošene.
Cjenici na zahtjev budava i franco.

„STAN“

BRUSIONA STAKLA I TVORNICA ZRCALA KAO ZADRUGA
U ZAGREBU, Jukićeva ulica br. 12.

Prouzina i proizvodnja svekoliko ustaklivanje
brusenim kristalnim staklom, te uzcalenje: stakla, svratista, brijačnica i laboratorijuma. Raspolaze velikom zalihom belgijskog i českog kristalnog stakla.

CIJENE UMJERENE - podvorba brza i solidna - CIJENE UMJERENE.

DROGARJA

VINKO VUČIĆ
ŠIBENIK

Skладиšte kemijskih proizvoda,
laka boja gumenih predmeta

i o.

OPTIKA.

Naočala — Cvikera.

Izvrhuje svaku izradbu po okuli. Ilječničkom propisu.

PRIMAJU SE POPRAVCI.

Edino specijalno podjetje v Jugoslaviji!

Tavarna za ločenje dragih kovin

J. Augustin, Ljubljana Sp. Šiška, 3. Jernaža
costa št. 231.
Prođelava in prodaja čistega zlata, srebra in platina. — Kemični analitični laboratorij. — Ločenje dragih kovin iz odpadkov in prahu (Gekrätz) kakor tudi iz tekočin.

Klorzlato — srebrov nitrat
pozlačenje na tovarnički način
prosrebrjenje na " "
ponikljanje " " "
pobakrenje " " "

Tekočino za preizkušnje dragih kovin. — Destilirane vode etc.

Edino specijalno podjetje v Jugoslaviji!

PRODAJE SE

u Šibeniku (Crnici), na lijepom položaju, kuća na jedan pod s velikom stajom i svinjakom te velikim i lijepim vrtom i dvorištem. Cijena vrlo povoljna.
Obratiti se kod JAKOVA ZANINOVIĆA, trgovca.

I. STJEPUŠIN — SISAK

Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbila.

Posjetiocima morskkih kupališta, putnicima i izletnicima, preporuča svoj novouređeni,

Hotel „Dalmacija“

u Tivtu, jedan sat vožnje parobrodom od željezničke postaje Zelenika.

Potpuno nova zgrada sa novim namještajem, na najljepšem mjestu Boke i u blizini najvećeg i najljepšeg perivoja u državi. Morsko kupalište u neposrednoj blizini.

— Cijene vrlo umjerene. —

IVO FAZO, TIVAT,
Dalmacija.

KRUMPIRA

Zdrava, birana, slavonskog bijela najbolje vrsti
nudja svaku količinu na vagone
Trgovina Zemaljskih Plodiva
IVAN VRKLIJAN
DARUVAR (SLAVONIJA).

PUČKA TISKARA

PRIMA NA IZRADBU
SVAKOVRSNIH
TISKANICA.